

II

(Nelegislativní akty)

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ RADY (EU) 2016/1103

ze dne 24. června 2016

provádějící posílenou spolupráci v oblasti příslušnosti, rozhodného práva a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů v manželství

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 81 odst. 3 této smlouvy,

s ohledem na rozhodnutí Rady (EU) 2016/954 ze dne 9. června 2016, kterým se povoluje posílená spolupráce v oblasti příslušnosti, rozhodného práva a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů mezinárodních párů, zahrnujících jak majetkové poměry v manželství, tak majetkové důsledky registrovaného partnerství ⁽¹⁾,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ⁽²⁾,

v souladu se zvláštním legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Unie si stanovila za cíl zachovávat a rozvíjet prostor svobody, bezpečnosti a práva, ve kterém je zajištěn volný pohyb osob. Pro postupné vytváření tohoto prostoru Unie přijímá opatření v oblasti justiční spolupráce v občanských věcech s mezinárodním prvkem, zejména pokud je to nezbytné k řádnému fungování vnitřního trhu.
- (2) Podle čl. 81 odst. 2 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) mohou tato opatření zahrnovat opatření, která mají za cíl zajistit slučitelnost kolizních norem a pravidel pro určení příslušnosti platných v členských státech.
- (3) Na zasedání v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999 podpořila Evropská rada zásadu vzájemného uznávání rozsudků a jiných rozhodnutí soudních orgánů jakožto základ justiční spolupráce v občanských věcech a vyzvala Radu a Komisi, aby přijaly program opatření k provádění této zásady.
- (4) Dne 30. listopadu 2000 byl přijat společný program Komise a Rady pro opatření k provedení zásady vzájemného uznávání rozhodnutí v občanských a obchodních věcech ⁽³⁾. Tento program označuje opatření týkající se harmonizace kolizních norem za opatření usnadňující vzájemné uznávání rozhodnutí a stanoví, že má být vytvořen nástroj ve věcech majetkových poměrů v manželství.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 159, 16.6.2016, s. 16.

⁽²⁾ Stanovisko ze dne 23. června 2016 (dosud nezveřejněno v Úředním věstníku).

⁽³⁾ Úř. věst. C 12, 15.1.2001, s. 1.

- (5) Evropská rada přijala na zasedání v Bruselu ve dnech 4. a 5. listopadu 2004 nový program nazvaný „Haagský program: posílení svobody, bezpečnosti a práva v Evropské unii“⁽¹⁾. V tomto programu Rada vyzvala Komisi, aby předložila zelenou knihu o kolizním právu v oblasti úpravy majetkových poměrů v manželství, včetně otázky soudní příslušnosti a vzájemného uznávání. Tento program rovněž zdůraznil, že je nezbytné přijmout nástroj v této oblasti.
- (6) Dne 17. července 2006 přijala Komise zelenou knihu o kolizním právu v oblasti úpravy majetkových poměrů v manželství, zabývající se převážně otázkou soudní příslušnosti a vzájemného uznávání. Zelená kniha zahájila rozsáhlé konzultace o celém rozsahu potíží, se kterými se páry setkávají v evropském kontextu při vypořádání společného majetku, a o dostupných prostředcích právní nápravy.
- (7) Evropská rada na zasedání ve dnech 10. a 11. prosince 2009 v Bruselu přijala nový víceletý program nazvaný „Stockholmský program – otevřená a bezpečná Evropa, která slouží svým občanům a chrání je“⁽²⁾. Vyjádřila v něm přesvědčení, že by vzájemné uznávání mělo být rozšířeno na oblasti, jež dosud nejsou upraveny, avšak mají zásadní význam pro každodenní život, jako například majetkové poměry v manželství, při zohlednění právních systémů členských států, včetně veřejného pořádku (*ordre public*), a vnitrostátních tradic v této oblasti.
- (8) Ve „Zprávě o občanství EU za rok 2010: Odstranit překážky pro výkon práv občanů EU“, přijaté dne 27. října 2010, Komise oznámila, že přijme legislativní návrh, který umožní odstranit překážky volného pohybu osob, a zejména potíže, s nimiž se páry setkávají při správě svého majetku nebo při jeho rozdělení.
- (9) Dne 16. března 2011 přijala Komise návrh nařízení Rady o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů v manželství a návrh nařízení Rady o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství.
- (10) Na zasedání dne 3. prosince 2015 dospěla Rada k závěru, že pro přijetí návrhů nařízení o majetkových poměrech v manželství a majetkových důsledcích registrovaného partnerství není možné dosáhnout jednomyslnosti, a cílů spolupráce v této oblasti tudíž nelze dosáhnout v přiměřené lhůtě Uní jako celkem.
- (11) V období od prosince 2015 do února 2016 podaly Belgie, Bulharsko, Česká republika, Německo, Řecko, Španělsko, Francie, Chorvatsko, Itálie, Lucembursko, Malta, Nizozemsko, Rakousko, Portugalsko, Slovinsko, Finsko a Švédsko Komisi žádosti, v nichž uvedly, že si mezi sebou přejí navázat posílenou spolupráci v oblasti majetkových poměrů mezinárodních párů, a konkrétně v oblasti příslušnosti, rozhodného práva a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů v manželství a příslušnosti, rozhodného práva a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství, a požádaly Komisi, aby za tímto účelem předložila návrh Radě. Dopisem Komisi ze dne 18. března 2016 vyjádřil Kypr své přání účastnit se navázání této posílené spolupráce a toto přání zopakoval při jednání v Radě.
- (12) Dne 9. června 2016 přijala Rada rozhodnutí (EU) 2016/954, kterým se tato posílená spolupráce povoluje.
- (13) Podle čl. 328 odst. 1 Smlouvy o fungování EU je posílená spolupráce při navázání otevřena všem členským státům, s výhradou dodržení případných podmínek účasti stanovených povolujícím rozhodnutím. Je jim rovněž otevřena kdykoli, kromě uvedených podmínek účasti, s výhradou dodržení aktů již přijatých v jejím rámci. Komise a členské státy účastníci se posílené spolupráce mají dbát na to, aby podporovaly účast co největšího počtu členských států. Toto nařízení by mělo být závazné v celém rozsahu a přímo použitelné pouze v členských státech, které se účastní posílené spolupráce v oblasti příslušnosti, rozhodného práva a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů mezinárodních párů, zahrnujících jak majetkové poměry v manželství, tak majetkové důsledky registrovaného partnerství, na základě rozhodnutí (EU) 2016/954 nebo na základě rozhodnutí přijatého v souladu s čl. 331 odst. 1 druhým nebo třetím pododstavcem Smlouvy o fungování EU.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 53, 3.3.2005, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 115, 4.5.2010, s. 1.

- (14) V souladu s článkem 81 Smlouvy o fungování EU by se toto nařízení mělo uplatňovat v souvislosti s majetkovými poměry v manželství s přeshraničním prvkem.
- (15) S cílem poskytnout sezdaným párům právní jistotu ohledně jejich majetku a nabídnout jim určitou předvídatelnost by všechna pravidla použitelná pro majetkové poměry v manželství měla být upravena v jediném nástroji.
- (16) Toto nařízení by za účelem dosažení uvedených cílů mělo shromáždit pravidla o příslušnosti, rozhodném právu a uznávání nebo případně přijímání, vykonatelnosti a výkonu rozhodnutí, veřejných listin a soudních smírů.
- (17) Toto nařízení nedefinuje pojem „manželství“, který je vymezen vnitrostátním právem členských států.
- (18) Oblast působnosti tohoto nařízení by měla zahrnovat všechny občanskoprávní aspekty majetkových poměrů v manželství, pokud jde o každodenní správu majetku manželů a jejich majetkové vypořádání, zejména v důsledku rozluky manželů či úmrtí jednoho z nich. Pro účely tohoto nařízení by měl být pojem „majetkové poměry v manželství“ vykládán jako samostatný pojem a měl by zahrnovat nejen pravidla, od nichž se manželé nemohou odchýlit, nýbrž i jakákoli nepovinná pravidla, která mohou manželé mezi sebou dohodnout podle rozhodného práva, jakož i jakákoli dispozitivní pravidla rozhodného práva. Zahrnuje nejen majetkové uspořádání konkrétně a výlučně upravené některými vnitrostátními právními systémy v případě manželství, ale i jakékoli majetkové vztahy, mezi manželi i v jejich vztazích se třetími osobami, vyplývající přímo z manželského vztahu nebo z jeho zrušení.
- (19) Za účelem jednoznačnosti by z oblasti působnosti tohoto nařízení měla být výslovně vyloučena řada otázek, jež by bylo možné považovat za otázky související s majetkovými poměry v manželství.
- (20) Toto nařízení by se tak nemělo vztahovat na otázky obecné právní způsobilosti manželů; toto vyloučení by se však nemělo týkat zvláštních práv a pravomocí jednoho nebo obou manželů ohledně majetku, a to jak mezi nimi navzájem, tak vůči třetím osobám, neboť tato práva a tyto pravomoci by do oblasti působnosti tohoto nařízení spadat měly.
- (21) Toto nařízení by se nemělo vztahovat na jiné předběžné otázky, jako je existence, platnost nebo uznání manželství, které se nadále řídí vnitrostátním právem členských států, včetně jejich pravidel mezinárodního práva soukromého.
- (22) Jelikož vyživovací povinnosti mezi manželi jsou upraveny v nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ⁽¹⁾, měly by být vyloučeny z oblasti působnosti tohoto nařízení, stejně jako otázky dědění pozůstalosti po zemřelém manželovi, neboť ty upravuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ⁽²⁾.
- (23) Otázky nároků na převod nebo úpravu práv mezi manželi na starobní nebo invalidní důchod, bez ohledu na jejich povahu, která vznikla v průběhu manželství a nevedla k důchodovému příjmu v průběhu tohoto manželství, by měly být vyloučeny z oblasti působnosti tohoto nařízení, s přihlédnutím ke konkrétním systémům existujícím v členských státech. Toto vyloučení by však mělo být vykládáno restriktivně. Tímto nařízením by se tudíž měla řídit zejména otázka klasifikace důchodových příjmů, částek, které již byly jednomu z manželů vyplaceny v průběhu manželství, a případného vyrovnání, jež by bylo poskytnuto v případě důchodu nabytého za použití prostředků ze společného jmění.
- (24) Toto nařízení by mělo umožňovat vznik nebo přechod práva k nemovitému nebo movitému majetku vyplývající z majetkových poměrů v manželství podle práva rozhodného pro majetkové poměry v manželství. Nemělo by však mít dopad na omezený počet („*numerus clausus*“) věcných práv podle vnitrostátního práva některých členských států. Členský stát by neměl mít povinnost uznat věcné právo ve vztahu k majetku, který se nachází na jeho území, pokud jeho právní řád dotyčné věcné právo nezná.

⁽¹⁾ Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností (Úř. věst. L 7, 10.1.2009, s. 1).

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení (Úř. věst. L 201, 27.7.2012, s. 107).

- (25) Toto nařízení by však mělo umožnit přizpůsobení neznámého věcného práva nejbližšímu rovnocennému věcnému právu podle práva tohoto jiného členského státu, aby měli manželé možnost v jiném členském státě vykonávat práva, jež jim vznikla nebo jež na ně přešla v rámci majetkových poměrů v manželství. V kontextu tohoto přizpůsobení by měly být zohledněny účel a zájmy sledované příslušným věcným právem a účinky s tímto právem spojené. Pro účely určení nejbližšího rovnocenného věcného práva v rámci vlastního právního řádu se lze obrátit na orgány nebo příslušné osoby státu, jehož právo je rozhodné pro majetkové poměry v manželství, se žádostí o další informace o povaze a účincích daného práva. Za tímto účelem by mohly být využívány stávající sítě v oblasti justiční spolupráce v občanských a obchodních věcech, jakož i veškeré další dostupné prostředky usnadňující porozumění cizímu právu.
- (26) Přizpůsobení neznámých věcných práv, jak je výslovně stanoveno v tomto nařízení, by nemělo bránit jiným formám přizpůsobení v souvislosti s uplatňováním tohoto nařízení.
- (27) Požadavky pro zápis práva k nemovitému či movitému majetku do příslušného rejstříku by měly být z oblasti působnosti tohoto nařízení vyloučeny. Proto by mělo právo členského státu, kde je rejstřík veden (pro nemovitý majetek *lex rei sitae*), určovat, za jakých právních podmínek a jakým způsobem je zápis prováděn a které orgány, jako například katastry nemovitostí nebo notáři, jsou oprávněny kontrolovat, že všechny podmínky jsou splněny a že předložené dokumenty jsou dostatečné nebo že obsahují nezbytné informace. Příslušné orgány mohou především ověřovat, zda právo jednoho z manželů k majetku, jež je v dokumentu předkládaném pro účely zápisu uvedeno, je právem, které je jako takové v rejstříku zapsáno nebo které je jinak prokázáno v souladu s právem členského státu, v němž je rejstřík veden. V zájmu zabránění zdvojování dokumentů by orgány provádějící zápis měly přijímat dokumenty vyhotovené příslušnými orgány v jiném členském státě, jejichž zaslání je upraveno tímto nařízením. To by však nemělo orgánům podílejícím se na zápisu bránit ve vyzvání osoby, která podává žádost o zápis, aby poskytla doplňující informace či předložila dokumenty, které jsou vyžadovány právem členského státu, v němž je rejstřík veden, například informací nebo dokumentů týkajících se hrazení daní. Příslušný orgán může osobě podávající žádost o zápis sdělit způsob, jak chybějící informace či dokumenty poskytnout.
- (28) Z oblasti působnosti tohoto nařízení by rovněž měly být vyloučeny účinky zápisu práva do rejstříku. Skutečnost, zda má zápis například deklaratorní nebo konstitutivní účinek, by tudíž měla být stanovena právem členského státu, v němž je rejstřík veden. Pokud tedy například podle práva členského státu, v němž je rejstřík veden, musí být nabytí práva k nemovitému majetku zapsáno do rejstříku, aby byl zajištěn účinek *erga omnes* nebo byla ochráněna právní jednání, měl by se okamžik takového nabytí řídit právem tohoto členského státu.
- (29) Toto nařízení by mělo respektovat jednotlivé systémy řešení otázek majetkových poměrů v manželství, jež se uplatňují v členských státech. Pro účely tohoto nařízení by proto měl být pojem „soud“ vykládán široce tak, aby zahrnoval nejen soudy v úzkém slova smyslu vykonávající soudní funkce, ale také například notáře v některých členských státech, kteří v určitých věcech majetkových poměrů v manželství vykonávají soudní funkce stejně jako soudy, a notáře a právní odborníky, kteří v některých členských státech vykonávají v konkrétních věcech majetkových poměrů v manželství soudní funkce na základě zmocnění soudu. Všechny soudy ve smyslu tohoto nařízení by měly být vázány pravidly příslušnosti, která jsou v něm stanovena. Naproti tomu by pojem „soud“ neměl zahrnovat nesoudní orgány členských států, které mají podle vnitrostátního práva pravomoc jednat ve věcech majetkových poměrů v manželství, jako jsou například notáři ve většině členských států, v nichž v souladu s běžnou praxí nevykonávají soudní funkce.
- (30) Toto nařízení by mělo umožnit, aby všichni notáři, kteří mají pravomoc jednat v členských státech ve věcech majetkových poměrů v manželství, mohli tuto pravomoc vykonávat. Otázka, zda jsou notáři v konkrétním členském státě vázáni pravidly pro určení příslušnosti stanovenými v tomto nařízení, by měla záviset na tom, zda se na ně pro účely tohoto nařízení vztahuje pojem „soud“.
- (31) Rozhodnutí vydaná notáři ve věcech majetkových poměrů v manželství v členských státech by měla být zasílána v souladu s tímto nařízením. Pokud notáři vykonávají soudní funkce, měli by být vázáni pravidly pro určení příslušnosti stanovenými v tomto nařízení a jimi vydaná rozhodnutí by měla být zasílána v souladu s ustanoveními tohoto nařízení o uznávání, vykonatelnosti a výkonu rozhodnutí. Pokud notáři nevykonávají soudní funkce, neměli by být těmito pravidly pro určení příslušnosti vázáni a jimi vydané veřejné listiny by měly být zasílány v souladu s ustanoveními tohoto nařízení o veřejných listinách.

- (32) S ohledem na rostoucí mobilitu párů během jejich manželství a s cílem usnadnit řádný výkon spravedlnosti by pravidla pro určení příslušnosti stanovená v tomto nařízení měla občanům dát možnost, aby jejich různá spolu související řízení projednávaly soudy téhož členského státu. Proto by toto nařízení mělo usilovat o soustředění příslušnosti ve věcech majetkových poměrů v manželství v členském státě, jehož soudy se zabývají vypořádáním pozůstalosti po jednom z manželů v souladu s nařízením (EU) č. 650/2012 nebo rozvodem, rozlukou či prohlášením manželství za neplatné v souladu s nebo nařízením Rady (ES) č. 2201/2003 ⁽¹⁾.
- (33) Toto nařízení by mělo stanovit, že pokud je u soudu členského státu zahájeno řízení ve věci pozůstalosti po jednom z manželů podle nařízení (EU) č. 650/2012, měly by být soudy tohoto státu příslušné pro rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů v manželství vznikajících v souvislosti s uvedenou dědickou věcí.
- (34) Podobně by se otázkami majetkových poměrů v manželství vyvolanými v souvislosti s řízením zahájeným u soudu členského státu, u něž bylo zahájeno řízení o návrhu na rozvod, rozluku či prohlášení manželství za neplatné podle nařízení (ES) č. 2201/2003, měly zabývat soudy tohoto členského státu, ledaže může být pravomoc pro rozhodnutí o rozvodu, rozluce nebo prohlášení manželství za neplatné založena pouze na zvláštních důvodech pro příslušnost. V takových případech by měla být koncentrace příslušnosti umožněna, pouze pokud se na ní manželé dohodnou.
- (35) V případech, kdy věci majetkových poměrů v manželství nesouvisí s řízením zahájeným u soudu členského státu ve věci dědění po jednom z manželů nebo rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné, by mělo toto nařízení stanovit stupnici hraničních určovatelů pro účely určení příslušnosti, počínající místem obvyklého pobytu manželů v době zahájení řízení u soudu. Tyto hraniční určovatele jsou stanoveny s ohledem na rostoucí mobilitu občanů a za účelem zajištění toho, aby mezi manželi a členským státem, v němž je příslušnost vykonávána, existovala skutečná vazba.
- (36) Aby byla zvýšena právní jistota, předvídatelnost a smluvní volnost stran, mělo by toto nařízení za určitých okolností stranám umožnit, aby uzavřely dohodu o volbě soudu ve prospěch soudů členského státu rozhodného práva nebo soudů členského státu uzavření manželství.
- (37) Pro účely tohoto nařízení a s cílem obsáhnout všechny možné situace by členským státem uzavření manželství měl být členský stát, před jehož orgány bylo manželství uzavřeno.
- (38) Soudy členského státu mohou rozhodnout, že podle norem mezinárodního práva soukromého uplatňovaných v jejich státě nelze dané manželství uznat pro účely řízení ve věci majetkových poměrů v manželství. V takovém případě mohou mít soudy výjimečně zapotřebí se prohlásit za nepřislušné podle tohoto nařízení. Soudy musí jednat rychle a dotčené straně řízení by mělo být umožněno podat návrh v kterémkoli jiném členském státě, v němž existuje hraniční určovatel stanovící příslušnost, bez ohledu na pořadí kritérií příslušnosti, přičemž by se zároveň respektovala smluvní volnost stran. Soud, u něhož bylo řízení zahájeno po prohlášení nepřislušnosti, s výjimkou soudů členského státu uzavření manželství, může mít rovněž ve výjimečných případech zapotřebí se prohlásit za nepřislušný za stejných podmínek. Kombinace různých pravidel pro určení příslušnosti by však měla zajistit, aby strany měly možnost zahájit řízení u soudů členského státu, který přijme soudní příslušnost pro účely uplatnění jejich majetkových poměrů v manželství.
- (39) Toto nařízení by nemělo bránit stranám ve smírném vypořádání majetkových poměrů v manželství mimo soud, například před notářem, v členském státě, který si zvolí, je-li to podle práva uvedeného členského státu možné. Tak by tomu mělo být i v případě, že právem rozhodným pro majetkové poměry v manželství není právo uvedeného členského státu.
- (40) V zájmu zajištění toho, aby soudy všech členských států mohly ze stejných důvodů vykonávat příslušnost ve vztahu k majetkovým poměrům v manželství manželů, by v tomto nařízení měl být uveden taxativní výčet důvodů, na nichž je možno založit podpůrnou příslušnost.

⁽¹⁾ Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 (Úř. věst. L 338, 23.12.2003, s. 1).

- (41) Zejména v zájmu napravení případů odeprání spravedlnosti by toto nařízení mělo stanovit *forum necessitatis*, jež by soudu některého členského státu ve výjimečných případech umožnilo rozhodnout o majetkových poměrech v manželství s úzkou vazbou ke třetímu státu. Takový výjimečný případ může nastat, jestliže se ukáže, že řízení v příslušném třetím státě není možné, například z důvodu občanské války, nebo pokud nelze od jednoho z manželů rozumně očekávat, že v uvedeném státě podá návrh nebo povede řízení. Příslušnost založená na *forum necessitatis* by však měla být uplatněna pouze za předpokladu, že případ vykazuje dostatečnou vazbu na členský stát, u jehož soudu bylo zahájeno řízení.
- (42) V zájmu hladkého fungování spravedlnosti je třeba vyhnout se tomu, aby v různých členských státech byla vydávána vzájemně neslučitelná rozhodnutí. Za tímto účelem by toto nařízení mělo stanovit obecná procesní pravidla podobná těm, jež jsou obsažena v jiných nástrojích Unie v oblasti justiční spolupráce v občanských věcech. Jedním z těchto procesních pravidel je pravidlo litispendence, jež se použije, pokud je stejná věc týkající se majetkových poměrů v manželství předložena různým soudům v různých členských státech. Toto pravidlo tedy určí, který soud by měl danou věc týkající se majetkových poměrů v manželství projednat.
- (43) Aby občané mohli za úplné právní jistoty využívat výhod vnitřního trhu, mělo by toto nařízení umožnit manželům, aby předem věděli, jaké právo se na jejich majetkové poměry v manželství použije. V zájmu zamezení protichůdným výsledkům by proto měly být zavedeny harmonizované kolizní normy. Hlavní pravidlo by mělo zajistit, že se majetkové poměry v manželství budou řídit předvídatelným právem, s nímž má úzkou vazbu. Z důvodu právní jistoty a s cílem zamezit fragmentaci majetkových poměrů v manželství by se právem rozhodným pro majetkové poměry v manželství měly řídit tyto poměry jako celek, tedy veškerý majetek, na který se tyto poměry vztahují, bez ohledu na povahu majetku a bez ohledu na to, zda se nachází v jiném členském státě nebo ve třetím státě.
- (44) Právo určené tímto nařízením by se mělo použít, i když není právem členského státu.
- (45) Aby byla manželům usnadněna správa jejich majetku, mělo by jim toto nařízení umožnit, aby si jako právo rozhodné pro své majetkové poměry v manželství, bez ohledu na povahu majetku nebo místo, kde se nachází, zvolili to právo, k němuž mají úzkou vazbu z důvodu svého obvyklého pobytu nebo státní příslušnosti. Tato volba může být učiněna kdykoli, před uzavřením manželství, při jeho uzavření či v průběhu manželství.
- (46) Aby byla zajištěna právní jistota právních jednání a zamezilo se změnám práva rozhodného pro majetkové poměry v manželství, aniž by o nich byli manželé informováni, neměla by být jakákoli změna práva rozhodného pro majetkové poměry v manželství provedena jinak než na výslovnou žádost stran. Tato změna provedená manželi by neměla mít zpětnou účinnost, pokud to manželé výslovně nestanoví. V každém případě nemůže porušovat práva třetích osob.
- (47) V zájmu zajištění právní jistoty a lepšího přístupu ke spravedlnosti by pravidla pro materiální a formální platnost dohody o volbě rozhodného práva měla být stanovena tak, aby usnadňovala zasvěcenou volbu manželů a aby byla respektována jejich dohoda. Pokud jde o formální platnost, měly by být vytvořeny určité záruky pro to, aby si manželé uvědomili důsledky své volby. Dohoda o volbě rozhodného práva by přinejmenším měla mít písemnou formu, být opatřena datem a být podepsána oběma stranami. Pokud však právo členského státu, v němž mají oba manželé v době uzavření dohody obvyklý pobyt, obsahuje dodatečná formální pravidla, měla by být tato pravidla dodržena. Pokud v okamžiku uzavření dohody mají manželé obvyklý pobyt v různých členských státech, které stanoví různá formální pravidla, mělo by stačit, aby byla splněna formální pravidla jednoho z těchto států. Pokud v okamžiku uzavření dohody má pouze jeden z manželů obvyklý pobyt v členském státě, který stanoví dodatečná formální pravidla, měla by být tato pravidla dodržena.
- (48) Dohoda o majetkových poměrech v manželství je druhem pořízení o majetkových poměrech, jehož přípustnost a přijímání se mezi členskými státy liší. V zájmu usnadnění přijetí majetkových práv nabytých na základě dohody o majetkových poměrech v manželství v členských státech by měla být vymezena pravidla pro formální platnost dohody o majetkových poměrech v manželství. Přinejmenším by tato dohoda měla mít písemnou formu, být opatřena datem a být podepsána oběma stranami. Nicméně měla by splňovat rovněž dodatečné požadavky na formální platnost stanovené v právu rozhodném pro majetkové poměry v manželství určeném v souladu s tímto nařízením a v právu členského státu, v němž mají manželé obvyklý pobyt. Toto nařízení by mělo rovněž stanovit, kterým právem se má řídit materiální platnost takové dohody.

- (49) Nedojde-li k volbě rozhodného práva, mělo by toto nařízení v zájmu zajištění souladu mezi předvídatelností a požadavkem právní jistoty na jedné straně a ohledem na skutečnou životní situaci páru na straně druhé zavést harmonizované kolizní normy na základě stupnice hraničních určovatелů, jež umožní určit právo rozhodné pro celý majetek manželů. Prvním kritériem by tak mělo být první společný obvyklý pobyt manželů krátce po uzavření manželství a druhým právo státu, jehož státní příslušnost měli oba manželé v době uzavření manželství. Pokud není žádné z těchto kritérií splněno nebo v případech, kdy manželé mají různou státní příslušnost a nemají první společný obvyklý pobyt v době uzavření manželství, by mělo být použito třetí kritérium, totiž právo státu, k němuž mají oba manželé nejužší vazby. Při uplatňování tohoto třetího kritéria by se mělo přihlídnout ke všem okolnostem a mělo by být vyjasněno, že se tyto vazby mají posuzovat k okamžiku uzavření manželství.
- (50) Pokud toto nařízení odkazuje na státní příslušnost jakožto na hraniční určovatel, je otázka toho, jak posuzovat osobu s vícenásobnou státní příslušností, předběžnou otázkou, která nespadá do oblasti působnosti tohoto nařízení a měla by být přenechána vnitrostátnímu právu včetně případných mezinárodních úmluv, při plném respektování obecných zásad Unie. Toto posouzení by nemělo mít účinek na platnost volby práva učiněné v souladu s tímto nařízením.
- (51) S ohledem na určení práva rozhodného pro majetkové poměry v manželství v případě neexistence volby práva a dohody o majetkových poměrech v manželství by měl být soudní orgán členského státu na žádost kteréhokoli z manželů ve výjimečných případech, kdy se manželé přestěhovali do státu svého obvyklého pobytu na dlouhou dobu, schopen dojít k závěru, že právo onoho státu může být rozhodné, jestliže se ho manželé dovolávali. V každém případě nemůže porušovat práva třetích osob.
- (52) Právem určeným jako právo rozhodné pro majetkové poměry v manželství by se měly řídit majetkové poměry v manželství od klasifikace majetku jednoho nebo obou manželů do různých kategorií v průběhu manželství a po jeho zrušení až do vypořádání majetku. Mělo by zahrnovat účinky majetkových poměrů v manželství na právní vztah mezi jedním z manželů a třetími osobami. Práva rozhodného pro majetkové poměry v manželství na úpravu takových účinků se však může jeden z manželů dovolávat vůči třetí osobě pouze tehdy, pokud právní vztahy mezi tímto manželem a touto třetí osobou vznikly v době, kdy tato třetí osoba o existenci takového práva věděla nebo vědět měla.
- (53) Důvody veřejného zájmu, jako je ochrana politického, společenského nebo hospodářského uspořádání členského státu, by za výjimečných okolností měly dát soudům a jiným příslušným orgánům členských států možnost použít výhrady imperativních ustanovení. Pojem „imperativní ustanovení“ by tak měl zahrnovat pravidla imperativní povahy, jako například pravidla o ochraně společného obydlí. Tato výjimka z použití práva rozhodného pro majetkové poměry v manželství si však žádá restriktivní výklad, aby zůstala slučitelná s obecným cílem tohoto nařízení.
- (54) Důvody veřejného zájmu by za výjimečných okolností měly soudům a jiným příslušným orgánům, které se v členských státech zabývají otázkami majetkových poměrů v manželství, dát rovněž možnost neuplatnit některá ustanovení cizího práva v případě, kdy by jejich uplatnění v dané věci bylo zjevně neslučitelné s veřejným pořádkem (*ordre public*) dotčeného členského státu. Soudy a jiné příslušné orgány by však neměly mít možnost uplatnit výhradu veřejného pořádku s cílem nepoužít právo jiného státu, ani možnost odmítnout uznání nebo případně přijetí či výkon rozhodnutí, veřejné listiny či soudního smíru vyhotovených jiným členským státem, pokud by tím byla porušena Listina základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), a zejména její článek 21 o zásadě zákazu diskriminace.
- (55) Protože v některých státech existují vedle sebe dva či více právních systémů nebo souborů pravidel týkajících se otázek, které upravuje toto nařízení, mělo by se stanovit, v jaké míře se jeho ustanovení použijí v rámci různých územních jednotek těchto států.
- (56) S ohledem na obecný cíl tohoto nařízení, kterým je vzájemné uznávání rozhodnutí vydaných v členských státech ve věcech majetkových poměrů v manželství, by toto nařízení mělo stanovit pravidla pro uznávání, vykonatelnost a výkon rozhodnutí podobná těm, jež jsou obsažena v jiných nástrojích Unie v oblasti justiční spolupráce v občanských věcech.

- (57) Aby byly zohledněny různé systémy zabývající se otázkami majetkových poměrů v manželství v členských státech, mělo by toto nařízení zajistit přijímání a vykonatelnost veřejných listin ve věcech majetkových poměrů v manželství ve všech členských státech.
- (58) Veřejné listiny by v jiném členském státě měly mít stejné nebo co nejvíce srovnatelné důkazní účinky jako v členském státě původu. Při určování důkazních nebo co nejvíce srovnatelných účinků konkrétní veřejné listiny v jiném členském státě by měl být učiněn odkaz na povahu a rozsah důkazních účinků dané veřejné listiny v členském státě původu. Bude proto záležet na právu členského státu původu, jaké důkazní účinky by konkrétní veřejná listina měla mít v jiném členském státě.
- (59) „Pravost“ veřejné listiny by měla být autonomním pojmem zahrnujícím prvky jako její původnost, splnění formálních náležitostí, pravomoc orgánu, jenž listinu vyhotovil, a postup, jímž byla vyhotovena. Zároveň by měl zahrnovat faktické prvky zapsané do veřejné listiny dotyčným orgánem, jako například skutečnost, že uvedené strany se před tento orgán dostavily v uvedený den a učinily uvedená prohlášení. Strana, jež si přeje napadnout pravost veřejné listiny, by tak měla učinit u příslušného soudu v členském státě původu této veřejné listiny podle práva uvedeného členského státu.
- (60) Pojem „právní jednání nebo právní vztahy zaznamenané ve veřejné listině“ by měl být vykládán jako odkaz na věcný obsah zapsaný v dané veřejné listině. Strana, jež si přeje napadnout právní jednání nebo právní vztahy zaznamenané ve veřejné listině, by tak měla učinit u soudů příslušných podle tohoto nařízení, které by měly o napadení rozhodnout v souladu s právem rozhodným pro majetkové poměry v manželství.
- (61) Je-li při řízení u soudu členského státu vznesena předběžná otázka související s právními jednáními nebo právními vztahy zapsanými ve veřejné listině, měl by být tento soud příslušný o ní rozhodnout.
- (62) Veřejná listina, která byla napadena, by neměla až do rozhodnutí o napadení vyvolávat žádné důkazní účinky v jiném členském státě, než je členský stát původu. Týká-li se napadení pouze určité záležitosti související s právními jednáními či právními vztahy zaznamenanými ve veřejné listině, neměla by daná veřejná listina až do rozhodnutí o napadení vyvolávat žádné důkazní účinky v jiném členském státě, než je členský stát původu, pokud jde o napadenou část. Veřejná listina, která byla v důsledku napadení prohlášena za neplatnou, by měla přestat vyvolávat jakékoli důkazní účinky.
- (63) Pokud byly orgánu v souvislosti s použitím tohoto nařízení předloženy dvě neslučitelné veřejné listiny, měl by tento orgán posoudit otázku, které veřejné listině by měla být dána přednost, nebo rozhodnout o tom, že nepoužije žádnou z nich, s ohledem na okolnosti dané věci. Pokud není z daných okolností zřejmé, které veřejné listině by měla být dána přednost, nebo není zřejmé, zda nemá být použita žádná z nich, rozhodnou o této otázce soudy příslušné podle tohoto nařízení, nebo pokud je otázka v rámci řízení vznesena jako předběžná otázka, soud, u něhož toto řízení probíhá. V případě neslučitelnosti veřejné listiny s rozhodnutím by měly být zohledněny důvody pro neuznání rozhodnutí podle tohoto nařízení.
- (64) Uznání a výkon rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů v manželství podle tohoto nařízení by v žádném případě neměly znamenat uznání manželství, které je základem majetkových poměrů v manželství vedoucích k vydání tohoto rozhodnutí.
- (65) Měl by být upřesněn vztah mezi tímto nařízením a dvoustrannými a mnohostrannými úmluvami ve věcech majetkových poměrů v manželství, jejichž smluvními stranami jsou členské státy.
- (66) Toto nařízení by nemělo bránit členským státům, které jsou smluvními stranami Úmluvy ze dne 6. února 1931 mezi Dánskem, Finskem, Islandem, Norskem a Švédskem zahrnující ustanovení mezinárodního práva o manželství, osvojení a poručnictví, v revidovaném znění z roku 2006; Úmluvy ze dne 19. listopadu 1934 mezi Dánskem, Finskem, Islandem, Norskem a Švédskem o ustanoveních mezinárodního práva soukromého ve věcech dědění, závětí a správy pozůstalosti, v revidovaném znění z června roku 2012; a Úmluvy ze dne 11. října 1977

mezi Dánskem, Finskem, Islandem, Norskem a Švédskem o uznávání a výkonu rozsudků v občanských věcech, aby i nadále používaly některá ustanovení těchto úmluv, pokud stanoví zjednodušené a zrychlené postupy pro uznávání a výkon rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů v manželství.

- (67) Aby bylo usnadněno použití tohoto nařízení, měla by být členskými státy stanovena povinnost oznamovat některé informace o jejich právních předpisech a postupech vztahujících se k majetkovým poměrům v manželství v rámci Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci, vytvořené rozhodnutím Rady 2001/470/ES ⁽¹⁾. Aby mohly být všechny informace, které jsou podstatné pro praktické uplatňování tohoto nařízení, včas zveřejněny v *Úředním věstníku Evropské unie*, měly by je členské státy rovněž předat Komisi dříve, než se toto nařízení stane použitelným.
- (68) Aby bylo usnadněno použití tohoto nařízení a umožněno používání moderních komunikačních technologií, měly by být rovněž stanoveny standardní formuláře pro potvrzení, která bude třeba předložit spolu s žádostí o prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí, veřejné listiny či soudního smíru.
- (69) Při výpočtu lhůt a termínů stanovených v tomto nařízení by se mělo použít nařízení Rady (EHS, Euratom) č. 1182/71 ⁽²⁾.
- (70) Za účelem zajištění jednotných podmínek pro provedení tohoto nařízení by měly být Komisi v souvislosti se stanovením a následnými změnami potvrzení a formulářů týkajících se prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí, soudních smírů a veřejných listin svěřeny prováděcí pravomoci. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ⁽³⁾.
- (71) Pro přijímání prováděcích aktů, jimiž budou stanoveny a následně pozměňovány potvrzení a formuláře na základě tohoto nařízení, by měl být použit poradní postup.
- (72) Cílů tohoto nařízení, totiž volného pohybu osob uvnitř Unie, možnosti manželů zorganizovat si své majetkové vztahy mezi sebou a vůči třetím stranám v průběhu společného života páru i při vypořádání svého majetku, větší předvídatelnosti a právní jistoty, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, ale spíše jich, z důvodu rozsahu a účinků tohoto nařízení, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, případně prostřednictvím posílené spolupráce mezi členskými státy. V souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii má proto Unie pravomoc jednat. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je pro dosažení uvedených cílů nezbytné.
- (73) Toto nařízení ctí základní práva a dodržuje zásady uznané Listinou, a zejména jejími články 7, 9, 17, 21 a 47, které se týkají práva na respektování soukromého a rodinného života, práva uzavřít manželství a založit rodinu v souladu s vnitrostátními právními předpisy, majetkových práv, zásady zákazu diskriminace a práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces. Soudy a další příslušné orgány členských států by měly při uplatňování tohoto nařízení uvedená práva a zásady dodržovat.

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

OBLAST PŮSOBNOSTI A DEFINICE

Článek 1

Oblast působnosti

1. Toto nařízení se vztahuje na majetkové poměry v manželství.

Nepoužije se na daňové, celní či správní věci.

⁽¹⁾ Rozhodnutí Rady 2001/470/ES ze dne 28. května 2001 o vytvoření Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci (Úř. věst. L 174, 27.6.2001, s. 25).

⁽²⁾ Nařízení Rady (EHS, Euratom) č. 1182/71 ze dne 3. června 1971, kterým se určují pravidla pro lhůty, data a termíny (Úř. věst. L 124 8.6.1971, s. 1).

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

2. Z oblasti působnosti tohoto nařízení jsou vyloučeny:
 - a) právní způsobilost manželů;
 - b) existence, platnost nebo uznání manželství;
 - c) vyživovací povinnosti;
 - d) dědění pozůstalosti po zemřelém manželovi;
 - e) sociální zabezpečení;
 - f) nárok na převod práv na starobní nebo invalidní důchod, která vznikla v průběhu manželství, avšak nevedla k důchodovému příjmu v průběhu tohoto manželství, nebo úprava těchto práv mezi manželi v případě rozvodu, rozluky, nebo prohlášení manželství za neplatné;
 - g) povaha věcných práv vztahujících se k majetku a
 - h) jakýkoli zápis práv k nemovitému či movitému majetku do rejstříku, včetně právních požadavků pro takový zápis, a účinky zápisu nebo neprovedení zápisu těchto práv do rejstříku.

Článek 2

Pravomoc ve věcech majetkových poměrů v manželství uvnitř členských států

Toto nařízení se nedotýká pravomoci orgánů členských států zabývat se věcmi majetkových poměrů v manželství.

Článek 3

Definice

1. Pro účely tohoto nařízení se rozumí:
 - a) „majetkovými poměry v manželství“ soubor pravidel týkající se majetkových vztahů mezi manželi navzájem a ve vztahu ke třetím osobám vyplývajících z manželství nebo z jeho zrušení;
 - b) „dohodou o majetkových poměrech v manželství“ jakákoli dohoda mezi manželi nebo budoucími manželi, jíž upravují své majetkové poměry v manželství;
 - c) „veřejnou listinou“ dokument týkající se majetkových poměrů v manželství, který byl formálně vyhotoven nebo zaregistrován jako veřejná listina v některém členském státě a jehož pravost:
 - i) se vztahuje na podpis a obsah veřejné listiny a
 - ii) byla ověřena orgánem veřejné moci či jiným orgánem zmocněným pro tento účel členským státem původu;
 - d) „rozhodnutím“ jakékoli rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů v manželství vydané soudem členského státu bez ohledu na to, jak je označeno, včetně rozhodnutí o nákladech řízení vydaného soudním úředníkem;
 - e) „soudním smírem“ smír ve věcech majetkových poměrů v manželství, který schválil soud nebo který byl v průběhu řízení uzavřen před soudem;

- f) „členským státem původu“ členský stát, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, byla vystavena veřejná listina, anebo byl schválen nebo uzavřen soudní smír;
- g) „členským státem výkonu“ členský stát, v němž je požadováno uznání nebo výkon rozhodnutí, veřejné listiny nebo soudního smíru.

2. Pro účely tohoto nařízení se „soudem“ rozumějí veškeré soudní orgány a všechny ostatní orgány a právní odborníci s pravomocí ve věcech majetkových poměrů v manželství, kteří vykonávají soudní funkce nebo jednají na základě zmocnění soudním orgánem nebo pod jeho dohledem, jestliže tyto ostatní orgány a právní odborníci nabízejí záruky nestrannosti a práva všech stran být vyslechnuty a jestliže jejich rozhodnutí vydaná podle práva členského státu, v němž působí:

- a) mohou být napadena u soudního orgánu nebo přezkoumána soudním orgánem a
- b) mají obdobnou platnost a účinnost jako rozhodnutí soudního orgánu v téže záležitosti.

Členské státy informují Komisi o ostatních orgánech a právních odbornících uvedených v prvním pododstavci v souladu s článkem 64.

KAPITOLA II

PŘÍSLUŠNOST

Článek 4

Příslušnost v případech úmrtí jednoho z manželů

Pokud je u soudu některého členského státu zahájeno řízení ve věci dědění po jednom z manželů podle nařízení (EU) č. 650/2012, jsou soudy tohoto státu příslušné rozhodovat ve věcech majetkových poměrů v manželství ve vztahu k této dědické věci.

Článek 5

Příslušnost v případech rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné

1. Aniž je dotčen odstavec 2, pokud je u soudu některého členského státu zahájeno řízení za účelem rozhodnutí o žádosti o rozvod, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné podle nařízení (ES) č. 2201/2003, jsou soudy tohoto státu příslušné rozhodovat ve věcech majetkových poměrů v manželství ve vztahu k této žádosti.

2. Příslušnost ve věcech majetkových poměrů v manželství podle odstavce 1 je podmíněna dohodou manželů, pokud soud, u něž bylo zahájeno řízení za účelem rozhodnutí o žádosti o rozvod, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné:

- a) je soudem členského státu, v němž má navrhovatel obvyklý pobyt a v němž bydlel nejméně jeden rok bezprostředně před podáním návrhu na zahájení řízení, v souladu s čl. 3 odst. 1 písm. a) pátou odrážkou nařízení (ES) č. 2201/2003;
- b) je soudem členského státu, jehož je navrhovatel státním příslušníkem, v němž má obvyklý pobyt a v němž bydlel nejméně šest měsíců bezprostředně před podáním návrhu na zahájení řízení, v souladu s čl. 3 odst. 1 písm. a) šestou odrážkou nařízení (ES) č. 2201/2003;
- c) je soudem, u něž bylo zahájeno řízení podle článku 5 nařízení (ES) č. 2201/2003 ve věcech změny rozluky na rozvod; nebo
- d) je soudem, u něž bylo zahájeno řízení podle článku 7 nařízení (ES) č. 2201/2003 v případech zbytkové příslušnosti.

3. Je-li dohoda uvedená v odstavci 2 tohoto článku uzavřena před zahájením řízení ve věcech majetkových poměrů v manželství u soudu, musí být v souladu s čl. 7 odst. 2.

Článek 6

Příslušnost v ostatních případech

Není-li žádný soud členského státu příslušný podle článku 4 ani 5 nebo v jiných případech, než jsou případy uvedené ve zmíněných člácích, jsou pro řízení ve věcech majetkových poměrů v manželství příslušné soudy členského státu:

- a) na jehož území mají manželé v době zahájení řízení u soudu obvyklý pobyt, nebo pokud takový členský stát není,
- b) na jehož území měli manželé poslední obvyklý pobyt, pokud zde v době zahájení řízení u soudu jeden z nich dosud bydlí, nebo pokud takový členský stát není,
- c) na jehož území má odpůrce v době zahájení řízení u soudu obvyklý pobyt, nebo pokud takový členský stát není,
- d) jehož jsou oba manželé v době zahájení řízení u soudu státními příslušníky.

Článek 7

Volba soudu

1. V případech upravených v článku 6 se strany mohou dohodnout, že soudy členského státu, jehož právo je rozhodné podle článku 22 nebo čl. 26 odst. 1 písm. a) nebo b), nebo soudy členského státu uzavření manželství jsou výlučně příslušné rozhodovat ve věcech týkajících se jejich majetkových poměrů v manželství.
2. Dohoda uvedená v odstavci 1 musí mít písemnou formu, být opatřena datem a být podepsána stranami. Písemné formě jsou rovnocenná veškerá sdělení elektronickými prostředky, která umožňují trvalý záznam dohody.

Článek 8

Příslušnost založená na účasti odpůrce na řízení

1. Není-li soud některého členského státu příslušný již podle jiných ustanovení tohoto nařízení, je příslušným soud členského státu, jehož právo je rozhodné podle článku 22 nebo čl. 26 odst. 1 písm. a) nebo b) a k němuž se dostaví odpůrce. Toto pravidlo se nepoužije, pokud se odpůrce dostavil k soudu proto, aby zpochybnil příslušnost soudu, nebo v případech, na něž se vztahuje článek 4 nebo čl. 5 odst. 1.
2. Soud před uznáním vlastní příslušnosti podle odstavce 1 zajistí, aby byl odpůrce informován o svém právu namítat nepřislušnost soudu a o účincích, které jeho dostavení nebo nedostavení se k soudu vyvolá.

Článek 9

Alternativní příslušnost

1. Výjimečně, pokud soud členského státu, který je příslušný podle článku 4, 6, 7 nebo 8, rozhodne, že podle norem mezinárodního práva soukromého tohoto členského státu není dotyčné manželství uznáváno pro účely řízení ve věci majetkových poměrů v manželství, může se prohlásit za nepřislušný. Pokud se soud rozhodne prohlásit svou nepřislušnost, učiní tak bez zbytečného prodlení.

2. Pokud se soud, který je příslušný podle článku 4 nebo 6, prohlásí za nepříslušný a pokud se strany dohodnou přenést příslušnost na soudy kteréhokoli jiného členského státu podle článku 7, jsou pro rozhodování ve věcech majetkových poměrů v manželství příslušné soudy tohoto členského státu.

V ostatních případech jsou pro rozhodování ve věcech majetkových poměrů v manželství příslušné soudy kteréhokoli jiného členského státu podle článku 6 nebo 8 nebo soudy členského státu uzavření manželství.

3. Tento článek se nepoužije, pokud strany dosáhly rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné, které je způsobilé k uznání v členském státě místa soudu.

Článek 10

Podpůrná příslušnost

Není-li žádný soud členského státu příslušný podle článku 4, 5, 6, 7 ani 8, nebo pokud se všechny soudy prohlásily za nepříslušné podle článku 9 a žádný soud není příslušný podle čl. 9 odst. 2, jsou soudy určitého členského státu příslušné, pokud se na jeho území nachází nemovitý majetek jednoho či obou manželů; v tom případě je však soud, u něhož bylo řízení zahájeno, příslušný rozhodnout pouze o tomto nemovitém majetku.

Článek 11

Forum necessitatis

Není-li žádný soud členského státu příslušný podle článku 4, 5, 6, 7, 8 ani 10, nebo pokud se všechny soudy prohlásily za nepříslušné podle článku 9 a žádný soud členského státu není příslušný podle čl. 9 odst. 2 nebo článku 10, mohou ve výjimečných případech rozhodovat ve věcech majetkových poměrů v manželství soudy určitého členského státu, jestliže ve třetím státě, k němuž má daná věc úzkou vazbu, není řízení možné nebo je v něm nelze rozumně zahájit nebo vést.

Věc musí vykazovat dostatečnou vazbu na členský stát, u jehož soudu bylo řízení zahájeno.

Článek 12

Protinávrrhy

Soud, u něhož probíhá řízení na základě článku 4, 5, 6, 7 nebo 8, čl. 9 odst. 2 nebo článku 10 nebo 11, je rovněž příslušný rozhodovat o protinávrrhu, pokud spadá do oblasti působnosti tohoto nařízení.

Článek 13

Omezení řízení

1. Pokud pozůstalost po zesnulém, jehož dědické poměry se řídí nařízením (EU) č. 650/2012, zahrnuje majetek nacházející se v třetím státě, může soud, u kterého bylo zahájeno řízení o majetkových poměrech v manželství, na žádost jedné ze stran rozhodnout, že o jedné nebo více částech tohoto majetku nebude rozhodovat, pokud lze očekávat, že jeho rozhodnutí ohledně daného majetku nebude uznáno a případně prohlášeno vykonatelným v tomto třetím státě.

2. Odstavcem 1 není dotčeno právo stran omezit rozsah řízení podle práva členského státu, u jehož soudu bylo řízení zahájeno.

Článek 14

Zahájení soudního řízení

Pro účely této kapitoly se za zahájení řízení u soudu považuje okamžik, kdy:

- a) byl návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost podán k soudu za předpokladu, že navrhovatel následně neopomene učinit kroky nezbytné k řádnému doručení písemnosti odpůrci;
- b) byla písemnost předána úřadu, který provádí doručování, pokud musí být doručena před svým podáním k soudu, za předpokladu, že navrhovatel následně neopomene učinit kroky nezbytné k řádnému podání písemnosti k soudu; nebo
- c) soud rozhodl o zahájení řízení, je-li řízení zahájeno bez návrhu, nebo není-li takové rozhodnutí vyžadováno, okamžik, kdy soud provedl záznam o podání v dané věci.

Článek 15

Přezkoumání příslušnosti

Je-li u soudu některého členského státu zahájeno řízení ve věci týkající se majetkových poměrů v manželství, k níž není podle tohoto nařízení příslušný, prohlásí se tento soud bez návrhu za nepřislušný.

Článek 16

Přezkoumání přípustnosti

1. Pokud se odpůrce, který má obvyklý pobyt na území jiného státu, než je členský stát, ve kterém byl návrh podán, nedostaví k soudu, přeruší soud příslušný podle tohoto nařízení řízení do doby, než bude prokázáno, že odpůrce mohl obdržet návrh na zahájení řízení nebo jinou rovnocennou písemnost v dostatečném předstihu, jenž mu umožňuje přípravu na jednání před soudem, nebo že k tomu byly učiněny veškeré nezbytné kroky.

2. Mají-li být návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost doručeny z jednoho členského státu do druhého podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ⁽¹⁾, použije se místo odstavce 1 tohoto článku článek 19 uvedeného nařízení.

3. Pokud nelze použít nařízení (ES) č. 1393/2007, použije se na doručení návrhu na zahájení řízení nebo jiné rovnocenné písemnosti do ciziny podle Haagské úmluvy ze dne 15. listopadu 1965 o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních článek 15 uvedené úmluvy.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech (doručování písemností) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 (Úř. věst. L 324, 10.12.2007, s. 79).

Článek 17

Litispence

1. Je-li u soudů různých členských států zahájeno řízení v téže věci mezi týmiž stranami, přeruší soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, bez návrhu řízení až do doby, než se určí příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první.
2. Pokud o to v případech uvedených v odstavci 1 požádá soud, u něhož bylo zahájeno řízení, informuje ho jakýkoli jiný soud, u něhož bylo zahájeno řízení v téže věci, neprodleně o datu, kdy u něj bylo toto řízení zahájeno.
3. Jakmile je určena příslušnost soudu, u něhož bylo řízení zahájeno jako první, prohlásí se každý soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, za nepřislušný ve prospěch tohoto soudu.

Článek 18

Související řízení

1. Jsou-li u soudů různých členských států zahájena řízení, která navzájem souvisejí, může soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, řízení přerušit.
2. Dokud nejsou řízení uvedená v odstavci 1 skončena v prvním stupni, může se soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, na návrh strany také prohlásit za nepřislušný, je-li soud, u něž bylo řízení zahájeno dříve, příslušný pro daná řízení a spojení těchto řízení je podle jeho práva přípustné.
3. Pro účely tohoto článku řízení navzájem souvisejí, pokud je mezi nimi tak úzký vztah, že jejich společné projednání a rozhodnutí o nich je vhodné k tomu, aby se zabránilo vydání vzájemně si odporujících rozhodnutí v oddělených řízeních.

Článek 19

Předběžná opatření včetně opatření zajišťovacích

Předběžná opatření včetně opatření zajišťovacích, která jsou upravena právem jednoho členského státu, je možné u soudů tohoto státu navrhnout i tehdy, kdy jsou pro rozhodnutí ve věci samé příslušné na základě tohoto nařízení soudy jiného členského státu.

KAPITOLA III

ROZHODNÉ PRÁVO

Článek 20

Univerzální použitelnost

Právo určené jako rozhodné tímto nařízením se použije bez ohledu na to, zda je, či není právem některého z členských států.

Článek 21

Jednota rozhodného práva

Právo rozhodné pro majetkové poměry v manželství podle článku 22 nebo 26 se vztahuje na veškerý majetek, který náleží do těchto majetkových poměrů, bez ohledu na místo, kde se nachází.

Článek 22

Volba rozhodného práva

1. Manželé či budoucí manželé se mohou dohodnout, že si zvolí nebo změní právo rozhodné pro své majetkové poměry v manželství, za předpokladu, že se jedná o některé z následujících práv:
 - a) právo státu, v němž mají manželé nebo budoucí manželé nebo jeden z nich obvyklý pobyt v době uzavření dohody; nebo
 - b) právo státu, jehož je některý z manželů nebo budoucích manželů v době uzavření dohody státním příslušníkem.
2. Pokud se manželé nedohodnou jinak, má změna práva rozhodného pro majetkové poměry v manželství, k níž došlo v průběhu manželství, účinek pouze do budoucna.
3. Zpětnou změnou rozhodného práva podle odstavce 2 nemohou být nepříznivě dotčena práva třetích osob z tohoto práva odvozená.

Článek 23

Formální platnost dohody o volbě rozhodného práva

1. Dohoda uvedená v článku 22 musí mít písemnou formu, musí být opatřena datem a musí být podepsána oběma manželi. Písemné formě jsou rovnocenná veškerá sdělení elektronickými prostředky, která umožňují trvalý záznam dohody.
2. Pokud právo členského státu, v němž mají oba manželé obvyklý pobyt v době uzavření dohody, stanoví pro dohody o majetkových poměrech v manželství dodatečné formální požadavky, tyto požadavky se uplatní.
3. Pokud v okamžiku uzavření dohody mají manželé obvyklý pobyt v různých členských státech a pokud práva těchto států stanoví různé formální požadavky pro dohody o majetkových poměrech v manželství, je dohoda formálně platná, splňuje-li požadavky stanovené právem kteréhokoli z těchto států.
4. Pokud v okamžiku uzavření dohody má pouze jeden z manželů obvyklý pobyt v členském státě a pokud tento stát stanoví pro dohody o majetkových poměrech v manželství dodatečné formální požadavky, tyto požadavky se uplatní.

Článek 24

Souhlas a materiální platnost

1. Existence a platnost dohody o volbě práva nebo některého jejího ustanovení se určuje podle práva, které by se na základě článku 22 použilo, kdyby byly uvedena dohoda nebo uvedené ustanovení platné.

2. Vyplyvá-li však z okolností, že by nebylo přiměřené určovat účinky chování jednoho z manželů podle práva uvedeného v odstavci 1, může se tento z manželů za účelem zjištění, že neprojevil souhlas, odvolat na právo země, v níž má v okamžiku zahájení řízení u soudu obvyklý pobyt.

Článek 25

Formální platnost dohody o majetkových poměrech v manželství

1. Dohoda o majetkových poměrech v manželství musí mít písemnou formu, musí být opatřena datem a musí být podepsána oběma manželi. Písemné formě jsou rovnocenná veškerá sdělení elektronickými prostředky, která umožňují trvalý záznam dohody.

2. Pokud právo členského státu, v němž mají oba manželé obvyklý pobyt v době uzavření dohody, stanoví pro dohody o majetkových poměrech v manželství dodatečné formální požadavky, tyto požadavky se uplatní.

Pokud v okamžiku uzavření dohody mají manželé obvyklý pobyt v různých členských státech a pokud práva těchto států stanoví různé formální požadavky pro dohody o majetkových poměrech v manželství, je dohoda formálně platná, splňuje-li požadavky stanovené právem kteréhokoli z těchto států.

Pokud v okamžiku uzavření dohody má pouze jeden z manželů obvyklý pobyt v členském státě a pokud tento stát stanoví pro dohody o majetkových poměrech v manželství dodatečné formální požadavky, tyto požadavky se uplatní.

3. Pokud právo rozhodné pro majetkové poměry v manželství ukládá dodatečné formální požadavky, tyto požadavky se uplatní.

Článek 26

Rozhodné právo při neexistenci volby práva stranami

1. Při neexistenci dohody o volbě práva podle článku 22 je právem rozhodným pro majetkové poměry v manželství právo státu:

- a) v němž mají manželé první společný obvyklý pobyt po uzavření manželství, nebo pokud takový stát není,
- b) jehož jsou oba manželé v době uzavření manželství státními příslušníky, nebo pokud takový stát není,
- c) k němuž mají oba manželé v době uzavření manželství s přihlédnutím ke všem okolnostem nejužší vazbu.

2. Pokud mají manželé v době uzavření manželství více než jednu společnou státní příslušnost, použije se pouze odst. 1 písm. a) a c).

3. Výjimečně a na žádost kteréhokoli z manželů může soudní orgán příslušný k rozhodování ve věcech majetkových poměrů v manželství rozhodnout, že se majetkové poměry v manželství řídí právem státu jiného než státu, jehož právo je rozhodné podle odst. 1 písm. a), pokud návrhové prokáže, že:

- a) poslední společný obvyklý pobyt manželů bylo v tomto jiném státě výrazně delší dobu než ve státě uvedeném v odst. 1 písm. a) a
- b) oba manželé se při úpravě či plánování majetkových vztahů dovolávali práva tohoto jiného státu.

Právo tohoto jiného státu se použije od uzavření manželství, ledaže s tím jeden z manželů projeví nesouhlas. V takovém případě je právo tohoto jiného státu rozhodné od zřízení posledního společného obvyklého pobytu v tomto jiném státě.

Použitím práva tohoto jiného státu nemohou být nepříznivě dotčena práva třetích osob odvozená z práva rozhodného podle odst. 1 písm. a).

Tento odstavec se nepoužije, pokud manželé uzavřeli dohodu o majetkových poměrech v manželství před zřízením svého posledního společného obvyklého pobytu v tomto jiném státě.

Článek 27

Oblast působnosti rozhodného práva

Právem rozhodným pro majetkové poměry v manželství na základě tohoto nařízení se mimo jiné řídí:

- a) klasifikace majetku jednoho z manželů nebo obou manželů do různých kategorií v průběhu manželství a po jeho zániku;
- b) převod majetku z jedné kategorie do druhé;
- c) odpovědnost jednoho z manželů za závazky a dluhy druhého z manželů;
- d) pravomoci, práva a povinnosti jednoho z manželů nebo obou manželů týkající se majetku;
- e) zánik majetkových poměrů v manželství a rozdělení nebo vypořádání majetku;
- f) účinky majetkových poměrů v manželství na právní vztah mezi jedním z manželů a třetími osobami a
- g) materiální platnost dohody o majetkových poměrech v manželství.

Článek 28

Účinky vůči třetím osobám

1. Aniž je dotčen čl. 27 písm. f), nemůže se práva rozhodného pro majetkové poměry v manželství žádný z manželů dovolávat vůči třetí osobě ve sporu mezi touto třetí osobou a jedním z manželů nebo oběma manželi, ledaže tato třetí osoba o existenci takového práva věděla nebo při zachování náležité opatrnosti vědět měla.

2. Má se za to, že třetí osoba o existenci práva rozhodného pro majetkové poměry v manželství věděla, pokud

- a) toto právo je právem
 - i) státu, jehož právo je rozhodné pro dané právní jednání mezi jedním z manželů a třetí osobou,
 - ii) státu, v němž mají ten z manželů, který uzavřel smlouvu se třetí osobou, a tato třetí osoba obvyklý pobyt, nebo
 - iii) státu, na jehož území se nemovitost nachází, pokud se jedná o nemovitý majetek;nebo
- b) kterýkoli z manželů splnil platné požadavky pro zveřejnění nebo registraci majetkových poměrů v manželství uvedené v právu:
 - i) státu, jehož právo je rozhodné pro dané právní jednání mezi jedním z manželů a třetí osobou,

- ii) státu, v němž mají ten z manželů, který uzavřel smlouvu se třetí osobou, a tato třetí osoba obvyklý pobyt, nebo
 - iii) státu, na jehož území se nemovitost nachází, pokud se jedná o nemovitý majetek.
3. Pokud se některý z manželů nemůže vůči třetí osobě dovolat práva rozhodného pro majetkové poměry v manželství na základě odstavce 1, řídí se účinky majetkových poměrů v manželství vůči třetí osobě:
- a) právem státu, jehož právo je rozhodné pro dané právní jednání mezi jedním z manželů a třetí osobou; nebo
 - b) v případech, kdy se jedná o nemovitý majetek nebo registrovaný majetek nebo registrovaná práva, právem státu, na jehož území se daná nemovitost nachází nebo v němž jsou majetek nebo práva registrovány.

Článek 29

Přizpůsobení věcných práv

Dovolává-li se osoba věcného práva, které jí svědčí na základě práva rozhodného pro majetkové poměry v manželství, a dané věcné právo neexistuje v právním řádu členského státu, v němž se tohoto práva dovolává, je toto věcné právo podle potřeby a v možném rozsahu přizpůsobeno nejbližšímu rovnocennému věcnému právu v právním řádu daného státu, přičemž se zohlední cíle a zájmy, které toto konkrétní věcné právo sleduje, jakož i účinky, jež jsou s ním spojeny.

Článek 30

Imperativní ustanovení

1. Tímto nařízením není nijak dotčeno použití imperativních ustanovení práva místa soudu.
2. Imperativními ustanoveními jsou ustanovení, jejichž dodržování je pro členský stát při ochraně jeho veřejných zájmů, jako například jeho politického, společenského a hospodářského uspořádání, zásadní do té míry, že se vyžaduje jejich použití na jakoukoli situaci, která spadá do jejich oblasti působnosti, bez ohledu na právo, které by jinak bylo pro majetkové poměry v manželství rozhodné na základě tohoto nařízení.

Článek 31

Veřejný pořádek (*ordre public*)

Použití některého ustanovení práva kteréhokoli státu určeného na základě tohoto nařízení může být odmítnuto pouze v případě, že by bylo zjevně neslučitelné s veřejným pořádkem (*ordre public*) místa soudu.

Článek 32

Vyloučení zpětného a dalšího odkazu

Použitím práva státu určeného na základě tohoto nařízení se rozumí použití právních norem platných v tomto státě, s výjimkou jeho norem mezinárodního práva soukromého.

Článek 33

Státy s více právními systémy – kolize právních norem z hlediska územního

1. Pokud právo určené na základě tohoto nařízení je právem státu, který je složen z více územních jednotek, z nichž každá má vlastní právní normy upravující majetkové poměry v manželství, určí se příslušná územní jednotka, jejíž právní normy se uplatní, na základě vnitrostátních kolizních norem daného státu.
2. V případě neexistence daných vnitrostátních kolizních norem:
 - a) jakýkoli odkaz na právo státu uvedeného v odstavci 1 je pro účely stanovení práva rozhodného na základě ustanovení odkazujících na obvyklý pobyt manželů odkazem na právo územní jednotky, v níž mají manželé obvyklý pobyt;
 - b) jakýkoli odkaz na právo státu uvedeného v odstavci 1 je pro účely stanovení práva rozhodného na základě ustanovení odkazujících na státní příslušnost manželů odkazem na právo územní jednotky, k níž mají manželé nejúžší vztah;
 - c) jakýkoli odkaz na právo státu uvedeného v odstavci 1 je pro účely stanovení práva rozhodného na základě jiných ustanovení, podle nichž jsou hraničními určovateli jiné prvky, odkazem na právo územní jednotky, v níž se příslušný prvek nachází.

Článek 34

Státy s více právními systémy – kolize právních norem z hlediska osobního

Ve vztahu ke státu, ve kterém dva nebo více právních systémů nebo souborů pravidel použitelných pro různé kategorie osob upravují majetkové poměry v manželství, se odkazem na právo tohoto státu rozumí odkaz na právní systém nebo soubor pravidel, který je určen platnými pravidly tohoto státu. Neexistují-li taková pravidla, použije se právní systém nebo soubor pravidel, k němuž mají manželé nejúžší vztah.

Článek 35

Nepoužití tohoto nařízení v případě vnitrostátní kolize právních norem

Členský stát, který má více územních jednotek, z nichž každá má vlastní právní normy upravující majetkové poměry v manželství, není povinen uplatňovat toto nařízení při kolizích právních norem, jež se týkají výhradně těchto jednotek.

KAPITOLA IV

UZNÁVÁNÍ, VYKONATELNOST A VÝKON ROZHODNUTÍ

Článek 36

Uznávání

1. Rozhodnutí vydaná v jednom členském státě jsou v ostatních členských státech uznávána, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení.

2. Stane-li se sporným, zda rozhodnutí má být uznáno, může každá strana, která uplatňuje uznání jako hlavní věc v daném sporu, postupem podle článků 44 až 57 navrhnout, že rozhodnutí má být uznáno.
3. Je-li otázka uznání rozhodnutí vznesena u soudu členského státu jako předběžná otázka, je tento soud příslušný o ní rozhodnout.

Článek 37

Důvody pro neuznání

Rozhodnutí se neuzná:

- a) je-li takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem (*ordre public*) členského státu, v němž je uznání navrhováno;
- b) jestliže odpůrci, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno, nebyl doručen návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost v dostatečném předstihu a takovým způsobem, který mu umožňuje přípravu na jednání před soudem, ledaže odpůrce nevyužil žádný opravný prostředek proti rozhodnutí, i když k tomu měl možnost;
- c) je-li neslučitelné s rozhodnutím vydaným v řízení mezi týmiž stranami v členském státě, v němž je uznání navrhováno;
- d) je-li neslučitelné s dřívějším rozhodnutím, které bylo vydáno v jiném členském státě nebo ve třetím státě v řízení mezi týmiž stranami a pro tentýž nárok, pokud toto dřívější rozhodnutí splňuje podmínky nezbytné pro uznání v členském státě, v němž je uznání navrhováno.

Článek 38

Základní práva

Soudy a další příslušné orgány členského státu používají článek 37 při dodržení základních práv a zásad uznaných v Listině, a zejména v jejím článku 21 o zákazu diskriminace.

Článek 39

Zákaz přezkoumání příslušnosti soudu původu

1. Příslušnost soudu členského státu původu nesmí být přezkoumávána.
2. Kritérium veřejného pořádku (*ordre public*) uvedené v článku 37 nelze použít v případě pravidel pro určení příslušnosti uvedených v článcích 4 až 11.

Článek 40

Vyloučení přezkumu ve věci samé

Rozhodnutí vydané v členském státě nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé.

Článek 41

Přerušení řízení o uznání

Soud členského státu, v němž se žádá o uznání rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, může řízení přerušit, jestliže byl proti rozhodnutí podán řádný opravný prostředek v členském státě původu.

Článek 42

Vykonatelnost

Rozhodnutí vydaná v některém členském státě a vykonatelná v tomto státě jsou vykonatelná v jiném členském státě, pokud tam byla na návrh kterékoli dotčené osoby prohlášena vykonatelnými v souladu s postupem stanoveným v článcích 44 až 57.

Článek 43

Určení bydliště

Pro posouzení, zda má strana pro účely řízení podle článků 44 až 57 bydliště na území členského státu výkonu, použije soud, u něž bylo řízení zahájeno, právo tohoto členského státu.

Článek 44

Příslušnost místních soudů

1. Návrh na prohlášení vykonatelnosti se podává u soudu nebo příslušného orgánu členského státu výkonu, o kterém tento členský stát informoval Komisi v souladu s článkem 64.
2. Místní příslušnost se určuje podle bydliště strany, vůči níž je výkon navrhován, nebo podle místa výkonu.

Článek 45

Postup

1. Postup pro podání návrhu se řídí právem členského státu výkonu.
2. Navrhovatel není povinen mít v členském státě výkonu ani poštovní adresu, ani pověřeného zástupce.
3. K návrhu musí být přiloženy tyto dokumenty:
 - a) jedno vyhotovení rozhodnutí, které splňuje podmínky nezbytné pro uznání jeho pravosti;
 - b) potvrzení vydané soudem nebo příslušným orgánem členského státu původu za použití formuláře stanoveného poradním postupem podle čl. 67 odst. 2, aniž je dotčen článek 46.

Článek 46

Nepředložení potvrzení

1. Pokud není předloženo potvrzení uvedené v čl. 45 odst. 3 písm. b), může soud nebo příslušný orgán určit lhůtu pro jeho předložení, přijmout rovnocennou písemnost nebo, pokud nepovažuje za potřebné další objasnění, jeho předložení prominout.
2. Na požádání soudu nebo příslušného orgánu musí být předložen překlad nebo přepis takových písemností. Překlad musí být vyhotoven osobou oprávněnou k překladatelské činnosti v některém z členských států.

Článek 47

Prohlášení vykonatelnosti

Rozhodnutí se prohlásí za vykonatelné bez přezkumu podle článku 37, jakmile jsou splněny formální náležitosti uvedené v článku 45. Strana, vůči níž je výkon navrhován, není v této části řízení oprávněna činit k návrhu jakákoli podání.

Článek 48

Sdělení rozhodnutí o návrhu na prohlášení vykonatelnosti

1. Rozhodnutí o návrhu na prohlášení vykonatelnosti se bez odkladu sdělí navrhovateli postupem stanoveným právem členského státu výkonu.
2. Prohlášení vykonatelnosti se doručí straně, vůči níž je výkon navrhován, spolu s rozhodnutím, pokud jí toto rozhodnutí ještě nebylo doručeno.

Článek 49

Opravný prostředek proti rozhodnutí o návrhu na prohlášení vykonatelnosti

1. Proti rozhodnutí o návrhu na prohlášení vykonatelnosti může kterákoli strana podat opravný prostředek.
2. Opravný prostředek se podává u soudu, o kterém dotyčný členský stát informoval Komisi v souladu s článkem 64.
3. Opravný prostředek se projednává v souladu s předpisy upravujícími sporná řízení.
4. Jestliže se strana, vůči níž je výkon navrhován, nedostaví k řízení o opravném prostředku zahájenému navrhovatelem u odvolacího soudu, použije se článek 16, i když strana, vůči níž je výkon navrhován, nemá bydliště v žádném členském státě.
5. Opravný prostředek proti prohlášení vykonatelnosti musí být podán ve lhůtě 30 dnů od doručení tohoto prohlášení. Má-li strana, vůči níž je výkon navrhován, bydliště v jiném členském státě, než ve kterém bylo prohlášení vykonatelnosti vydáno, činí lhůta pro podání opravného prostředku 60 dní a počíná běžet dnem doručení prohlášení vykonatelnosti této straně osobně nebo do místa jejího pobytu. Prodloužení této lhůty z důvodu vzdálenosti je vyloučeno.

Článek 50

Postup pro napadení rozhodnutí o opravném prostředku

Rozhodnutí o opravném prostředku může být napadeno pouze postupem, o němž dotyčný členský stát informoval Komisi v souladu s článkem 64.

Článek 51

Zamítnutí či zrušení prohlášení vykonatelnosti

Soud, u něhož byl opravný prostředek podle článku 49 nebo článku 50 podán, zamítne nebo zruší prohlášení vykonatelnosti pouze na základě důvodů uvedených v článku 37. Rozhodnutí soud vydá neprodleně.

Článek 52

Přerušování řízení

Soud, u něhož byl opravný prostředek podle článku 49 nebo článku 50 podán, přeruší na návrh strany, vůči níž je výkon navrhován, řízení, jestliže je odložena vykonatelnost rozhodnutí v členském státě původu z důvodu podání opravného prostředku.

Článek 53

Předběžná opatření včetně opatření zajišťovacích

1. Musí-li být rozhodnutí uznáno v souladu s touto kapitolou, není navrhovatel omezen v podávání návrhů na přijetí předběžných opatření včetně opatření zajišťovacích v souladu s právem členského státu výkonu, aniž by bylo nezbytné prohlášení vykonatelnosti podle článku 46.
2. Prohlášení vykonatelnosti s sebou ze zákona nese možnost přijmout jakákoli zajišťovací opatření.
3. Dokud běží lhůta k podání opravného prostředku proti prohlášení vykonatelnosti stanovená v čl. 49 odst. 5 a dokud není o tomto opravném prostředku rozhodnuto, nesmí být učiněna jiná opatření než opatření k zajištění majetku strany, vůči níž je výkon navrhován.

Článek 54

Částečná vykonatelnost

1. Bylo-li vydáno rozhodnutí o více nárocích a nemůže-li být prohlášení vykonatelnosti vydáno pro všechny z těchto nároků, vydá soud nebo příslušný orgán prohlášení vykonatelnosti pro jeden nebo více z těchto nároků.
2. Navrhovatel může požádat, aby bylo prohlášení vykonatelnosti omezeno na určité části rozhodnutí.

Článek 55

Právní pomoc

Navrhovatel, jemuž se v členském státě původu dostává výhod úplné nebo částečné právní pomoci nebo který je osvobozen od úhrady nákladů nebo výdajů, požívá v jakémkoli řízení o prohlášení vykonatelnosti nejvýhodnější právní pomoci nebo nejširšího osvobození od úhrady nákladů nebo výdajů podle práva členského státu výkonu.

Článek 56

Žádná jistota, kauce či záloha

Po straně, která v jednom členském státě navrhuje uznání, vykonatelnost nebo výkon rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, nesmí být na základě skutečnosti, že je cizím státním příslušníkem nebo že nemá bydliště nebo pobyt v členském státě výkonu, požadována žádná jistota, kauce či záloha, jakkoli označené.

Článek 57

Bezplatnost

V řízení o prohlášení vykonatelnosti nemůže být v členském státě výkonu vybírán žádný poplatek stanovený podle hodnoty předmětu sporu.

KAPITOLA V

VEŘEJNÉ LISTINY A SOUDNÍ SMÍRY

Článek 58

Přijímání veřejných listin

1. Veřejná listina vyhotovená v jednom členském státě má v jiném členském státě stejné důkazní účinky jako ve státě původu, popřípadě účinky co nejvíce srovnatelné, pokud to není zjevně v rozporu s veřejným pořádkem (*ordre public*) dotčeného členského státu.

Osoba, jež má v úmyslu použít veřejnou listinu v jiném členském státě, může požádat orgán, který listinu vyhotovil v členském státě původu, aby vyplnil formulář stanovený poradním postupem podle čl. 67 odst. 2 a popsal v něm důkazní účinky, které daná veřejná listina vyvolává v členském státě původu.

2. Jakékoli napadení pravosti veřejné listiny se provede u soudu členského státu původu a rozhodne se o něm podle práva tohoto státu. Veřejná listina, která byla napadena, nevyvolává do rozhodnutí příslušného soudu žádné důkazní účinky v jiném členském státě.

3. Jakékoli napadení právních jednání nebo právních vztahů zaznamenaných ve veřejné listině se provede u soudů příslušných podle tohoto nařízení a rozhodne se o něm podle práva rozhodného podle kapitoly III. Veřejná listina, která byla napadena, nevyvolává do rozhodnutí příslušného soudu žádné důkazní účinky v jiném členském státě, než je členský stát původu, pokud jde o napadenou část.

4. Pokud výsledek řízení u soudu členského státu závisí na určení předběžné otázky související s právními jednáními nebo právními vztahy zaznamenanými ve veřejné listině pořízené ve věcech majetkových poměrů v manželství, je tento soud příslušný o ní rozhodnout.

Článek 59

Vykonatelnost veřejných listin

1. Veřejná listina, která je vykonatelná v členském státě původu, se prohlásí za vykonatelnou v jiném členském státě na návrh kterékoli dotčené osoby v souladu s postupem stanoveným v člácích 44 až 57.
2. Pro účely čl. 45 odst. 3 písm. b) vydá orgán, který veřejnou listinu vyhotovil, na návrh kterékoli zúčastněné strany potvrzení za použití formuláře stanoveného poradním postupem podle čl. 67 odst. 2.
3. Soud, ke kterému je podán opravný prostředek podle článku 49 nebo článku 50, zamítne nebo zruší prohlášení vykonatelnosti jen tehdy, pokud by výkon této veřejné listiny byl zjevně v rozporu s veřejným pořádkem (*ordre public*) členského státu výkonu.

Článek 60

Vykonatelnost soudních smírů

1. Soudní smír, který je vykonatelný v členském státě původu, se prohlásí za vykonatelný v jiném členském státě na návrh kterékoli dotčené osoby v souladu s postupem stanoveným v člácích 44 až 57.
2. Pro účely čl. 45 odst. 3 písm. b) vydá soud, který smír schválil nebo před nímž byl smír uzavřen, na návrh kterékoli dotčené osoby potvrzení za použití formuláře stanoveného poradním postupem podle čl. 67 odst. 2.
3. Soud, ke kterému je podán opravný prostředek podle článku 49 nebo 50, zamítne nebo zruší prohlášení vykonatelnosti jen tehdy, pokud by výkon soudního smíru byl zjevně v rozporu s veřejným pořádkem (*ordre public*) členského státu výkonu.

KAPITOLA VI

OBECNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 61

Legalizace a obdobné formální požadavky

U dokumentů vydaných v členských státech v rámci tohoto nařízení se nevyžaduje legalizace či obdobný formální požadavek.

Článek 62

Vztah ke stávajícím mezinárodním úmluvám

1. Tímto nařízením není dotčeno uplatňování dvoustranných či vícestranných úmluv, jejichž smluvními stranami jsou v okamžiku přijetí tohoto nařízení nebo rozhodnutí podle čl. 331 odst. 1 druhého nebo třetího pododstavce Smlouvy o fungování EU jeden nebo více členských států a které se týkají otázek upravených tímto nařízením, aniž jsou dotčeny povinnosti členských států podle článku 351 Smlouvy o fungování EU.

2. Bez ohledu na odstavec 1 má toto nařízení ve vzájemných vztazích členských států přednost před úmluvami uzavřenými mezi nimi, a to v rozsahu, ve kterém se tyto úmluvy týkají otázek upravených tímto nařízením.

3. Toto nařízení nebrání členským státům, které jsou stranami Úmluvy ze dne 6. února 1931 mezi Dánskem, Finskem, Islandem, Norskem a Švédskem zahrnující ustanovení mezinárodního práva soukromého o manželství, osvojení a poručnictví, v revidovaném znění z roku 2006; Úmluvy ze dne 19. listopadu 1934 mezi Dánskem, Finskem, Islandem, Norskem a Švédskem o ustanoveních mezinárodního práva soukromého ve věcech dědění, závětí a správy pozůstalosti, v revidovaném znění z června roku 2012; a Úmluvy ze dne 11. října 1977 mezi Dánskem, Finskem, Islandem, Norskem a Švédskem o uznávání a výkonu rozsudků v občanských věcech, v uplatňování těchto úmluv, pokud stanoví zjednodušené a zrychlené postupy pro uznávání a výkon rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů v manželství.

Článek 63

Zveřejňované informace

Členské státy za účelem zpřístupnění informací veřejnosti poskytují Komisi v rámci Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci krátké shrnutí svých vnitrostátních právních předpisů a postupů vztahujících se k úpravě majetkových poměrů v manželství, včetně informací o druhu orgánu příslušného pro úpravu majetkových poměrů v manželství a informací o účincích vůči třetím osobám uvedeným v článku 28.

Členské státy tyto informace průběžně aktualizují.

Článek 64

Informace o kontaktních údajích a postupech

1. Do 29. dubna 2018 sdělí členské státy Komisi:

- a) soudy nebo orgány příslušné pro rozhodování o návrzích na prohlášení vykonatelnosti podle čl. 44 odst. 1 a o opravných prostředcích proti rozhodnutím o těchto návrzích podle čl. 49 odst. 2;
- b) postupy pro napadení rozhodnutí o opravném prostředku uvedené v článku 50.

Členské státy sdělí Komisi veškeré následné změny těchto informací.

2. Informace sdělené v souladu s odstavcem 1 zveřejní Komise v *Úředním věstníku Evropské unie*, s výjimkou adres a dalších kontaktních údajů soudů a orgánů uvedených v odst. 1 písm. a).

3. Všechny informace sdělené v souladu s odstavcem 1 Komise zpřístupní veřejnosti za použití jakéhokoliv vhodného prostředku, zejména prostřednictvím Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci.

Článek 65

Stanovení a následné změny seznamu obsahujícího informace uvedené v čl. 3 odst. 2

1. Komise na základě informací členských států stanoví seznam ostatních orgánů a právních odborníků podle čl. 3 odst. 2.

2. Členské státy oznámí Komisi všechny následné změny informací uvedených na tomto seznamu. Komise seznam odpovídajícím způsobem změní.
3. Komise zveřejní seznam a všechny následné změny v *Úředním věstníku Evropské unie*.
4. Všechny informace oznámené v souladu s odstavci 1 a 2 Komise zpřístupní veřejnosti za použití jakéhokoliv dalšího vhodného prostředku, zejména prostřednictvím Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci.

Článek 66

Stanovení a následné změny potvrzení a formulářů uvedených v čl. 45 odst. 3 písm. b) a v člancích 58, 59 a 60

Komise přijme prováděcí akty, jimiž budou stanoveny a následně pozměňovány potvrzení a formuláře uvedené v čl. 45 odst. 3 písm. b) a v člancích 58, 59 a 60. Tyto prováděcí akty se přijímají poradním postupem podle čl. 67 odst. 2.

Článek 67

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen výbor. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 4 nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 68

Ustanovení o přezkumu

1. Do 29. ledna 2027 předloží Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o uplatňování tohoto nařízení. V případě potřeby se ke zprávě přiloží návrhy na jeho změny.
2. Do 29. ledna 2024 předloží Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o uplatňování článků 9 a 38 tohoto nařízení. Tato zpráva posoudí především rozsah, v němž tyto články zajistily přístup ke spravedlnosti.
3. Členské státy sdělí za účelem zpráv uvedených v odstavcích 1 a 2 Komisi příslušné údaje týkající se uplatňování tohoto nařízení svými soudy.

Článek 69

Přechodná ustanovení

1. Toto nařízení se vztahuje pouze na soudní řízení zahájená, na veřejné listiny formálně vypracované nebo registrované a na soudní smíry schválené či uzavřené k 29. lednu 2019 či později, s výhradou odstavců 2 a 3.
2. Pokud bylo řízení zahájeno v členském státě původu před 29. lednu 2019, jsou rozhodnutí vydaná po tomto datu uznávána a vykonávána podle kapitoly IV, pokud jsou pravidla použita pro určení příslušnosti v souladu s pravidly uvedenými v kapitole II.

3. Kapitola III se vztahuje pouze na manžele, kteří uzavřeli manželství nebo kteří určili právo rozhodné pro své majetkové poměry v manželství po 29. lednu 2019.

Článek 70

Vstup v platnost

1. Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.
2. Toto nařízení se použije v členských státech, které se účastní posílené spolupráce v oblasti příslušnosti, rozhodného práva a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů mezinárodních párů, zahrnujících jak majetkové poměry v manželství, tak majetkové důsledky registrovaného partnerství, na základě rozhodnutí (EU) 2016/954.

Použije se ode dne 29. ledna 2019, s výjimkou článků 63 a 64, jež se použijí ode dne 29. dubna 2018, a článků 65, 66 a 67, jež se použijí ode dne 29. července 2016. Pro ty členské státy, které se účastní posílené spolupráce na základě rozhodnutí přijatého v souladu s čl. 331 odst. 1 druhým nebo třetím pododstavcem Smlouvy o fungování EU, se toto nařízení použije ode dne uvedeného v daném rozhodnutí.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v zúčastněných členských státech v souladu se Smlouvami.

V Lucemburku dne 24. června 2016.

Za Radu
předseda
A.G. KOENDERS